

เรื่อง ดีปลี

รายละเอียด

ดีปลี (Indian Long Pepper) เป็นพืชสมุนไพรจำพวกเถาล้มลุก ที่มีชื่อเรียกตามท้องถิ่นต่างๆ เช่น ภาคใต้เรียก ดีปลีเชือก, พืชพญาไฟ, ปานหนู หรือประดงข้อ ส่วนชาวจีนเรียก ปิกฝัวะ เป็นต้น ซึ่งต้นดีปลีนั้นหลายคนมักสับสนกับพริกต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นพริกชี้ฟ้า หรือพริกชี้หนู นิยมปลูกแบบใช้เถาที่นำไปชำจนกระทั่งเกิดรากงอก สามารถทนความแห้งแล้งได้ดี และเจริญเติบโตดีในดินร่วน ชุ่มชื้น และมีแสงแดดอยู่รำไร โดยเฉพาะในฤดูฝน อีกทั้งยังถือเป็นพืชสมุนไพรที่เก่าแก่ มีแหล่งผลิตอยู่ที่ประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย ส่วนในประเทศไทยทางภาคใต้และภาคเหนือมักนิยมใช้เป็นเครื่องเทศแทนพริกและพริกไทย

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

อาณาจักร : Plantae

หมวด : Angiosperms

ชั้น : Magnoliids

อันดับ : Piperales

วงศ์ : Piperaceae

สกุล : Piper

สปีชีส์ : P. longum

ชื่อวิทยาศาสตร์ : Piper retrofractum Vahl

ชื่อสามัญ : long pepper

ลักษณะทั่วไปของติปลี

สำหรับต้นติปลีนั้นเป็นไม้เถาที่มีรากฝอยอยู่ตรงข้อเพื่อใช้สำหรับยึดเกาะหรือเลื้อยพัน ซึ่งเถานี้จะเหนียวและแข็ง แตกกิ่งก้านมาก ส่วนใบของต้นติปลีนั้นเป็นใบเดี่ยวรูปทรงไข่สีเขียวเข้มๆ ปลายแหลม โคนมน ขอบเรียบ อาจเป็นคลื่นเล็กน้อย และดอกกับผลสดเป็นสีเขียว แต่เมื่อสุกจะกลายเป็นสีแดง โดยผลจะอัดกันแน่นเป็นช่อเนื้อผิวจะออกหยาบๆ หนอย มีเมล็ดเดี่ยวเป็นเมล็ดขนาดเล็กมากๆ รูปทรงกลมและแข็ง สีน้ำตาล รวมทั้งมีกลิ่นหอมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว นิยมนำมาทำเป็นยาโดยการตากแดดให้แห้งก่อน แต่ไม่เหมาะกับผู้หญิงที่กำลังตั้งครรภ์อยู่

ประโยชน์และสรรพคุณของติปลี

ใบ – ช่วยแก้เส้นสุมนา (เส้นศูนย์กลางของท้อง) ให้รสเผ็ดร้อน

ผล – มักเรียกว่า ดอกติปลี ช่วยแก้อาการอักเสบ แก้ปวดกล้ามเนื้อ ช่วยขับพยาธิ รวมทั้งขับระดู ทำให้แท้ง ขับน้ำดี แก้อาการลมบ้าหมู ไปจนถึงแก้อาการนอนไม่หลับ แก้หลอดลมอักเสบ ช่วยให้เจริญอาหาร แก้จุดตะครุด แก่เป็นลมวิงเวียน แก่ริดสีดวงทวาร ตลอดจนแก้หืดไอ ช่วยขับลมในลำไส้ แก้อาการท้องร่วง และแก้ปฏิวีธาตุพิการ ให้รสเผ็ดร้อนขม

เถา – ช่วยลดอาการเกร็งของกล้ามเนื้อเรียบ รวมทั้งช่วยให้เจริญอาหาร แก้ลม แก้อาการริดสีดวงทวาร แก้ปวดท้อง จุกเสียด และแก้ปวดฟัน แก้เสมหะพิการ ให้รสเผ็ดร้อน

ราก – ช่วยแก้อาการลำไส้ใหญ่อักเสบ บำรุงธาตุ แก้เสมหะ แก้อาการปวดท้อง รวมทั้งแก้เป็นลมวิงเวียน แก้หืดไอ ช่วยดับพิษปัดคาค และแก้เส้นอัมพฤกษ์อัมพาต ให้รสเผ็ดร้อนขม

ซึ่งต้นติปลีนั้นเป็นพืชสมุนไพรที่สามารถปลูกขึ้นได้ดีประเทศไทย (ภาคกลาง) โดยกำลังจะถูกพัฒนาให้เป็นสิ่งค้าส่งออก ซึ่งใช้กันมากในทางอุตสาหกรรม แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ควรรับประทานติปลีนี้มากเกินไปปริมาณที่กำหนด เพราะจะส่งผลต่อกระเพาะอาหารและเสบเวลาขับถ่ายได้ รวมทั้งในคนที่เป็นไข้ และผู้หญิงมีครรภ์ เนื่องจาก

อาจทำให้แท้งลูกได้

คำสำคัญ : ตีป्ली

ที่มา : www.samunpri.com/ตีป्ली/

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-05-08

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1500&code_db=610010&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology